

RUTEN SKIKLUB

ÅRGANG 55

DECEMBER 2022

Nordlys over badestampen

Ruten Skiclubs Medlemsblad 2022

REDAKTION & LAYOUT

Therese Vedel

Tlf.: +45 60 15 12 51 - E-mail: theresevedel@gmail.com

MEDLEMSADMINISTRATION

Michael Rolf Jacobsen

Tlf.: +45 45 76 00 23 - Mobil: +45 23 62 24 77

E-mail: michael@rolfjacobsen.dk

Bankkonto nr.: Reg. 1551 nr. 4162250

Forsidebillede: Arthur Bredli

Indholdsfortegnelse:

Forkvinden har ordet	3
Brev fra Berit	4
Generalforsamlingen	10
Status for hjemmesiden	14
Regnskab 2022	15
Bliv medlem af Ruten Skiklub	16
Rapport fra uge 3 $\frac{1}{2}$ - 4	17
Rapport fra uge 7	21
Rapport fra uge 8	23
Vinterbilleder	25
Nordenskiold-loppet	26
El-biler i historien	29
Mjølkevegen	32
Uge 37	40
Klip fra Frejas dagbog	42
Sommer annonce	44

RUTEN FJELLSTUES ADRESSE:

Ruten Fjellstue - N - 2658 - Espedalen, Norge

Telefon: +47 6129 73 30 - Telefax: +47 61 29 73 21

E-mail: post@ruten.no - Internet: www.ruten.no

Forkvinden har ordet

Tekst af Therese Vedel

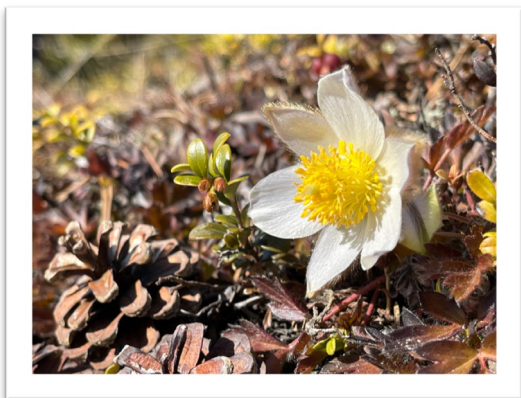
Vi lever i en tid med store forandringer. Sidste år var spændingen omkring vinterturen til Ruten Fjellstue meget stor. Corovid19 hærgede og gjorde det usikkert, om vi kom af sted.

Vi fik alle papirerne bragt i orden, så vi kunne komme i land i Norge. Men da vi gik fra borde i Oslo, var restriktionerne netop blevet hævet, så vi traskede lige igennem med en følelse af, at der var noget arbejde og bekymring, vi kunne have sparet os. Oppe på fjeldstuen så vi dog, at det hele ikke var så enkelt endda. Der var covid i personalet, og de raske knoklede umanerlig hårdt. Men på trods deraf manglede vi gæster ikke noget. Utroligt at de magtede det.

Jeg tror alle på det tidspunkt tænkte, at nu var vi på vej tilbage til normale tider. Så kom krigen i Ukraine og satte sin egen dagsorden. Priserne på alt er fløjet i vejret, og mange er bekymrede og føler sig økonomisk pressede.

Under de vilkår er det heller ikke let at drive en fjeldstue. Jeg håber inderligt, at Berit og Arthur klarer det, og tænker, at den bedste støtte, vi kan give, er at holde vores ferier, som vi plejer, og drikke Arthurs gode øller efter bedste evne.

Lad os mødes på fjeldstuen i 2023.

**Den fine forårsbebuder
mogob**

Også kaldet

opret kobjælde

Brev fra Berit

Kjære Ruten-venner,

Kjære Ruten-venner,

Tusen takk til alle som har besøkt oss det siste året. Vinteren var fantastisk godt besøkt og sommeren ikke mindre, veldig god sommersesong har vi hatt. Vi er lettet og glade for at vi er tilbake til normale reise-tilstander. Året har vært neste tilbake til 2019 året, som var vårt beste siden vi tok over Ruten, i 1994. Vi ser forsiktig lyst fremover på kommende år, på tross av skrekkelige el og drivstoff-priser, og generelt meget høyere priser på alt enn vi har vært vant til. Prisstigningen det siste året har vært på 6,5% i Norge. Vi har nesten fullbooket vintersesong, og det er kun fordi vi er så heldige å ha danske gjester, vi er så takknemlige, uten danskene våre, kunne vi pakket sammen nå, det er sikkert. Det ser meget godt ut med bookinger for neste sommer allerede nå. Også mange dansker og europeere, mest tyskere, østerrikere, og sveitser, spennende og morsomt for oss med nye markeder. Høstweekendene er også ved å fylles opp, ikke minst takket være jubileumstur med Ruten-venner 1.weekende i september 2023- Ruten Skiklubb 55år, fantastisk. Vi gleder oss!

Nordlys over fjeldstuen

Det er høst, vi har hatt flotte farger i fjellet en 4 ukers tid, de kom sent i år, men det ble meget vakkert. Det var også en lang og mild september, som sikkert bidro til at fargene kom litt senere. Når har vi hatt den første høst-storm, og bladene er ved å falle fra bjørketrærne, men det er fortsatt farger i lyngen. Det går med andre ord mot slutten av året, og det er på tide å summere opp. Vi er også akkurat kommet hjem fra en 3 dagers studietur i Danmark sammen med kollegaer i nettverket Norske Fjellstuer og Fjellhotell. Vi besøkte Skogstårnet på Camp Adventure, Møn, med sitt nye Dark Sky prosjekt og Møns Klint, selvfølgelig. Dagen etter besøkte vi Odense, med det fantastiske H.C.Andersen museet. Vi besøkte flere små danske hotell og kroer, og fikk høre hvordan de driver og hvordan de er organisert. Siste dag var vi i Århus, hvor vi besøkte en turoperatør, og så havnen med Domen, som vi også var inne i og fikk høre hvordan den drives. Travel tur, med mange opplevelser og god læring.

Vinsterfossen i vinterdragt

Oppsummeringen må starte med jul og nyttår 2021, vi hadde håp om fulle hus og glade gjester, men den gang ei. De siste strenge Corona restriksjoner tok oss til julen og gjennom januar måneden,

så det ble en nyttårsfeiring for spesielt interesserte, da vi fikk forbud mot alkoholserving. Vel vi kom igjennom det.

Til vår forskrekkelse fikk vi avlyst uken vi skulle hatt med legatbarn i starten av januar, og det ble avlyst rett før de skulle komme, så det kom litt bak på oss, også selvfølgelig p.g.a. Corona-restriksjoner. Til gjengjeld fikk vi en stormende full uke med danske barn fra Odense i uke 4, de var 65!, veldig morsomt! Selvfølgelig var det også noen der som fikk corona, men da var reglene ikke så strenge lenger, så vi løste det på en god måte.

Præparering af løjper

En del danske gjester fikk ferien avlyst igjen, da det ikke var mulig å komme hvis man nettopp hadde vært syke med covid19. Det som var godt midt i dette, var at noen av de som ikke kunne komme i januar kom tilbake i mars/april og til Påske. Kort oppsummert kan vi si om vinteren 2022 at den var meget travel, med mange gjester, for lite snø, mange nye ansatte, ingen kokk, mye corona-smitte. Det var hardt mens det stod på, men takket være gode medarbeidere som virkelig tok et ekstra tak når det trengtes, kom vi gjennom på en brukbar måte.

Tror mange fikk seg en vekker på hvor mye arbeid det er å holde en fjellstue med «kun» 50-60 gjester gående uke etter uke. Lørdag

før uke 7 startet med 1.coronasmittet ansatt, og alle fikk det etter tur, unntagen Arthur og meg, vi hadde det før jul. det kom litt bak på oss at alle de unge skulle bli så syke, og vi merket ingen forskjell på de som var ikke hadde fått vaksine og de som var vaksinert 3 ganger, alle ble like syke. Vi hadde to som til og med gikk ned med sykdom to ganger. Nå, men vi klarte det, og fikk en fin avslutning av sesongen med vask av hele fjellstuen og fin avslutningsfest før de første reiste hjem i slutten av mars.

Påskan ble stille i år. Den kom alt for sent, og det var så lite snø at alle nordmennene ikke trodde det var mulig å gå på ski. Vi hadde heldigvis gode, trofaste danske gjester som besøkte oss i Påskan. Vi setter så stor pris på dere alle. Vi hygget oss med gjestene, serverte god mat, hadde et par dager med utendørs grill-lunsj i flott vær, det ble i alle fall Påske-stemming.

Vel overstått vintersesong inkludert Påskeuke. Da er det er alltid deilig å ta noen fridager, bl. annet for å ta en tur til

Generalforsamling i Ruten Skiklub! Denne gang kjørte vi gjennom Sverige og fikk en fin tur med deilig vær, vi opplevde den første sommerdag i København aftenen før Generalforsamlingen, det var det mest fantastiske, tror aldri jeg har sett så mange folk i Nyhavn noen gang. det ble kun de to dager, da vi måtte være hjemme til møter og befaringer. Konfirmasjonene startet tidlig, den første kom 7.mai, så kom det tre på stripe, med 17.mai midt imellom. Det var et fint forår, litt travelt, og litt fri innimellom. Vi fikk oss også noen fine turer i nærområdet, fjellet er fint også om våren, spennende å se naturen våkne til liv. Vi fikk også tid til å pleie samvær og økt samarbeid med våre kollegaer på andre fjellstuer og fjellhotell, og ikke minst besøkt noen av våre meget gode leverandører av lokal mat. Noe som vi blir mer og mer opptatt av å benytte oss av. Det er viktig for vår at arbeids-hverdagen skal gi mening, men også for vår profil som Green-key bedrift.

Vi håpet å starte sommersesongen ganske tidlig, omkring 15.juni, men akk, vi fikk ikke noe særlig gjester før omkring den 23.juni, som egentlig er vanlig, men de to foregående somrer har vi vært forkjælte med at nordmenn har startet litt tidligere, og vi har vært heldige og hatt små grupper, både i weekender og i midtuke. Vel, vi fikk våre ansatte på plass og hadde tid til opplæring, noe som også er viktig, da vi visst at det ble riktig travelt i juli. Noe som heldigvis stemte godt. Mange gjester, økende med dansker og ikke minst tyske/østerrikere og sveitsere som vi fikk gjennom et nytt

reisebureau i Syd-Tyskland, Highlander Reisen. De gav oss riktig mange gjester i sommer, og som har booket for flere neste år. De har litt det samme opplegg som Dansk Vandrerlag har; de har med egen guide, men vil også ha med våre lokalguider på en del av turene, som i år ble Arthur og Vegard. Været var stort sette med oss denne sommer, våre ansatt var ivrige badere, og det ble svømt en masse både i Breisjøen og Ramstjern, med temperaturer mellom 17 og 19 grader, var det godt de hadde noen høydemeter å gå hjem.

Neste sommer blir det, Arthur, og Jon-Olav som tar seg av guiding, og det blir også kajakk kurs med mulighet for å ta våt-kort. Følg med på hjemmesiden vår. Jon-Olav som har sagt ja til å jobbe hos oss neste sommer, det er vi bare så utrolig glade for. Både Jon-Olav og hans kjæreste, Kavi, ble ferdige med sin Bachelor i friluftsliv i juni, og Kavi jobbet hos oss i sommer og er nå i gang med videreutdanning i pedagogikk, mens Jon-Olav jobbet som kajakk-instruktør i Flom i sommer, og starter som ski-instruktør og ski-patrulje i Myrkdalen, ved Voss her i slutten av november. Vår eldste sønn, Lars-Jakob var også ferdig med sin offiser-utdannelse ved Krigsskolen i Oslo, i slutten av juni. Han er jobber som troppssjef på CV90, i Telemarksbataljon ved Rena-Leir i Østerdalen. Han er glad for sin jobb, og trives godt med sine soldater. Det kan bli litt i overkant spennende for mor her hjemme, slik tidene er nå. Lars-Jakob har kjøpt leilighet i Oslo med sin kjæreste, Mariann, de flyttet inn 1. august. Spennende tider for dem også. Lars Jakob arbeider på Rena, så han ukependler til Oslo. Vårt store prosjekt i høst er nytt avløps/kloakk system. Det har vært planlagt et halvt år, og arbeidet var estimert til å starte i uke 41/42, på grunn av mange uheldige omstendigheter, kom det ikke i gang før akkurat da vinteren bestemte seg for å komme, og det var sent i år. Dessverre mistet vi 4 uker med godt vær hvor de kunne vært ferdige med det hele. Resultatet er at det graves i undergrunnen her på Ruten i disse november dager. Først var det meget kaldt, så kom snøen, som vi jo er glade for, men som skaper forviklinger for de store lastebiler som kommer med grus til de store avløpstanker. Det hele tar lengre tid når det blir vinter. Vel, de må gjøre det viktigste nå og så får vi en del etterarbeide i april/mai. Vi er veldig fornøyde med å få det gjort, noen vi har ønsket i mange år, men det skal kapital til.

Kanoer til sommerens glæder

Vi har vært heldige og sett våre ungdommer en del i høst. Jon-Olav har bodde hjemme i 4-5 uker og hjulpet oss med løst og fast, og passet på Freia når vi har vært ute og luftet oss. Vi hadde hele familien her til weekend midt i oktober. Vi hadde en travel sommer bak oss og hadde behov for å være litt sammen med våre nærmeste, det ble en fin helg med tur og bål og masser av god mat. Vi har også besøkt Lars-Jakob og Mariann i deres nye leilighet en weekend, og fikk samtidig sett litt av Oslo-byen. I disse dager er det full gang i kjøkkenet, det lages julemat, og bakes potetlelse, flatbrød og selvfølgelig masser av småkaker. Vi skal ha to store julelunsjer siste weekend i november, så da er vi i gang med julepyntet hus og heldigvis har naturen sørget for den aller beste jule-stemning, men snø og hvitt over det hele. Nå gleder vi oss til å se venner og familie til Jule dagene. Så åpner vi for alle som vil komme den 27. desember som vanlig. Det ser ut som bookingene kommer stille og rolig, så vi håper på en god start på vintersesongen og den nye året 2023. Vi ønsker alle, nye og gamle Ruten-venner en Riktig Gledelig Jul og et Godt , sundt Nyttår til vi sees!

Beste hilsen
Berit

Referat af generalforsamling 2021

Referent: Michael Rolf Jacobsen

Dagsorden for generalforsamlingen:

- Ad 1) Valg af dirigent.
- Ad 2) Formandens beretning v/Therese Vedel
- Ad 2a) Sidste nyt fra Ruten v/Berit
- Ad 2b) Nyt om hjemmesiden
- Ad 3) Kassererens beretning
- Ad 3a) Fastlæggelse af kontingent
- Ad 4) Valg af bestyrelse
- Ad 5) Valg af redaktion
- Ad 6) Valg af revisor
- Ad 7) Indkomne forslag fra medlemmer eller bestyrelse
- Ad 8) Eventuelt

Tilstede var 16 medlemskaber med 22 voksne og 2 børn.

Ad 1) Formanden Therese Vedel bød velkommen og foreslog Nynne Bugge, som Dirigent, hvilket forsamlingen tilsluttede sig. Dirigenten konstaterede at generalforsamlingen var lovligt indkaldt, i det invitationen var udsendt pr. e-mail til medlemmerne 20. marts 2022.

Ad 2) Formandens beretning:

Endnu et år med Corona og derved usikkerheden om vi kunne komme til Ruten i vinter. Mange restriktioner, men det lykkedes, og vi var meget glade for den smule, men gode sne.

I august var Dansk Vandrerlav også på besøg.

Alt blev lukket ned før jul, men heldigvis lukket op igen, og 11.februar helt åbent.

Vi glæder os til at komme til sommer og selvfølgelig også til vinter.

Skiklub bladet overvejer vi om, det fremover skal trykkes i Norge hos Arthurs bladtrykker. Og så blive sendt med Posten fra Norge – det er faktisk billigere end at sende dem i Danmark.

Vi ændrede jo for nogle år siden til at afholde Årsmødet på den

1.søndag i maj, med et ønske om at der så ville komme flere med, også med børn. Det har ikke været den store succes, da der er mange andre arrangementer i weekenderne i starten af maj. Så bestyrelsen vil stille forslag til næste år, om at evt. gå tilbage til 1.mandag i maj igen.

Næste år bliver det dog søndag d.7.maj.

I norske kredse kender man til Ruten Skiklub.

Ad 2a) sidste nyt fra Ruten V/Berit

Berit takkede for, at de måtte komme til mødet. Det er jo ikke så længe siden, at vi så hinanden sidst.

De var på den sidste skitur i mandags (2.påskedag).

Det har været en fantastisk vinter efter to dårlige år.

Dog nogle Coruna afbud. Nogle kom så til Påske i stedet.

Det var en varm påske med +10-12°C – ugen efter, så -12°C. Når det er længere lyst, og sneen stadig ligger der, er det meget specielt. Der var dårlige sneforhold, men Holger var da ude at køre to gange i påsken.

Det var svært at få personale – især i køkkenet, så Berit stod der nærmest døgnnet rundt og var helt brak. Der kom dog lidt mere hjælp lidt senere.

Det var en mærkelig og hård sæson, hvor personale desværre også blev ramt af Covid-19, som gjorde det ekstra hårdt for resten. Uge 7 var meget hård.

Der kommer også mange gæste til sommer og næste vinter også. Forhåbentlig uden usikkerheden.

Mange tak til Dansk Vandrelaug, for at de kommer hver sensommer.

Det var meningen, at der skulle have være skiftet vinduer i nogle af værelserne før sæsonen, men vinduerne blev først leveret i februar, så de måtte vente til senere.

Ad 2b) Hjemmesiden.

Svend lagde ud med sin egne betragtning. Det har været en lang vandring. Emma og Lauge savnede sneen og Berits mad. Så endelig i vinter var de fremme – Svend viser nogle billeder af børnene ved ankomsten. Store smil.

På det sidste år har der være 199.355 besøg på hjemmesiden. Der er lagt 400 nye billeder op, så der nu er i alt 4.000 billeder. Der

mangler dog stadig, specielt historier og billeder fra 2014. Der er kommet ny opdatering af softwaren, så siden er mere sikker.

Ad 3) Regnskabet for 2021 blev gennemgået af Michael. Vi er kommet ud af 2021 med et lille underskud på 1220 kr. som skyldes Klubbens tilskud til Årsmødet 2021. Regnskabet blev godkendt af forsamlingen.

Ad 3a) bestyrelsen foreslog at kontingentet er uændret på 140 kr. for en husstand. Dette blev tillige godkendt af forsamlingen.

Ad 4) Valg af bestyrelse.

Bestyrelsen er uændret: Therese Vedel (Formand)
 Michael Rolf Jacobsen (Kasserer)
 Svend Gundestrup (Webmaster)
 Maria Bruun Skipper Schween
 Anne Bruun Skodborg

Ad 5) Valg af redaktør.

Bestyrelsen fungerer som redaktion.

Alle uger blev dækket inklusive sommer uger.

Ad 6) Valg af revisor:

Ole Bertelsen blev genvalgt som revisor.

Rasmus Bugge Jensen som revisor suppleant.

Ad 7) Indkomne forslag.

Bestyrelsen foreslog at betalingsfristen for kontingent ændres fra 1/5 (i henhold til vedtægterne) til 1/4. Det er det sidste mange år været praktiseret en frist der hed 15.januar, som jo ikke har været i henhold til vedtægterne. Det beklager bestyrelsen.

Betalingsfristen 1/4 er så gældende fra 2023.

Der skal gerne planlægges en Jubilæumstur til september 2023.

Der blev nedsat et jubilæumsudvalg: Nynne Bugge Jensen, Therese Vedel, Svend Gundestrup (Emma) og Michael Rolf Jacobsen.

Ad 8) Evt.

Ingen indlæg.

Konkurrencen:

Ruten Fjellstue havde mange præmier med, herunder som vanligt en uges ophold.

Vinderne:

Stort glas honning: Kirsten Albinussen, Nils Jørgensen, Therese Vedel, Rolf Albinussen.

Stor Arthur Øl+ lille glas honning: Hanne Risør, Rolf Albinussen, Lauge Gundestrup.

En uges skileje+ lille glas honning: Svend Gundestrup.

Badestampe 2 pers.+ lille glas honning: Ole Bertelsen, Lise Lotte Rimer, Michael Rolf.

Ølsmagnings bræt+lille glas honning: Therese Vedel, Christian Lauritzen.

Norsk Aquavit: Matine Grage

En uges ophold på Ruten Fjellstue: Nils Jørgensen.

Vinderen Nils Jørgensen, Berit og Stine quizmaker

Status for hjemmesiden

Tekst og foto af Svend Gundestrup

I skrivende stund har 207304 været inde og besøge hjemmesiden siden dens start tilbage i 2006, - for 1 år siden havde der været 191650 besøgende.

Der er også uploadet 444 fotos i 2022.

Billederne kan ses her på <https://gallery.rutenskiklub.dk>

Hjemmesiden er uændret på den nye server, men står over for en opgradering til php8 samt en større opdatering af selv hjemmeside systemet, herunder på sigt også det bagvedliggende IT system.

Der er sket løbende opgraderinger af hjemmesiden, ikke kun sikkerhedsmæssigt, men også i forhold til optimering af hastighed. Jeg vil igen opfordre alle til at indsende ideer, materiale, billeder eller lignende til webmasteren, så hjemmesiden fortsat kan vokse. <https://www.rutenskiklub.dk>

Webmasteren slår til tønden

Regnskab for 2021 ved Michael Rolf Jacobsen

Resultatopgørelse for perioden 01-01-2021 til 31-12-2021			
		2021	2020
Indtægter			
Kontingent		7.415,00	6.715,00
Jubilæumstur		0,00	0,00
Årsmøde		11.700,00	7.350,00
Annoncer		0,00	0,00
Forudbetalte kontingenter		1.269,00	110,00
Indtægter i alt		20.384,00	14.175,00
Udgifter			
Gebyrer Danske Bank		296,00	300,00
Fastelavn på Ruten		0,00	0,00
Medlemsblad		4.053,00	3.895,00
Gaver til generalforsamling		3.034,95	0,00
Årsmøde		14.220,00	7.689,00
Bestyrelsesmøder		0,00	0,00
Jubilæumstur		0,00	0,00
Diverse		0,00	190,00
Udgifter i alt		21.603,95	12.074,00
Resultat af årets drift			
		-1.219,95	2.101,00
Balance pr. 31-12-2021			
Aktiver			
Kontant		2.932,50	1.603,50
Bankkonto		17.038,19	20.707,14
Aktiver i alt		19.970,69	22.310,64
Passiver			
Skyldige beløb		2.755,00	3.875,00
Egenkapital		17.215,69	18.435,64
Passiver i alt		19.970,69	22.310,64

Bliv medlem af Ruten Skiklub

Det er ikke svært at tegne et familiemedlemsskab i Ruten Skiklub: Man skal blot indbetale **140 kr.** til kassereren på bankkonto nr.:

Reg. 1551 konto nr. 4162250.

Husk at opgive navn, adresse samt mailadresse.

Og hvad får man så ud af det? Jo, alle medlemmer får tilsendt årsskriftet Ruten Skiklubs medlemsblad med nyheder fra fjeldstuen, ugerapporter, spændende indlæg fra vinter og sommer. Her kan man så selv hente inspiration til ferien, såvel vinter som sommer.

Desuden får man adgang til årsmødet som altid finder sted den første søndag i maj. På årsmødet er der en seriøs dagsorden og en fornøjelig konkurrence, med fine præmier blandt andet fra fjeldstuen.

Kontingent for 2023

er 140 kr.

Indbetaling bedes foretaget via homebank reg. nr. 1551 konto nr. 4162250

Betalingsfristen for medlemmer er

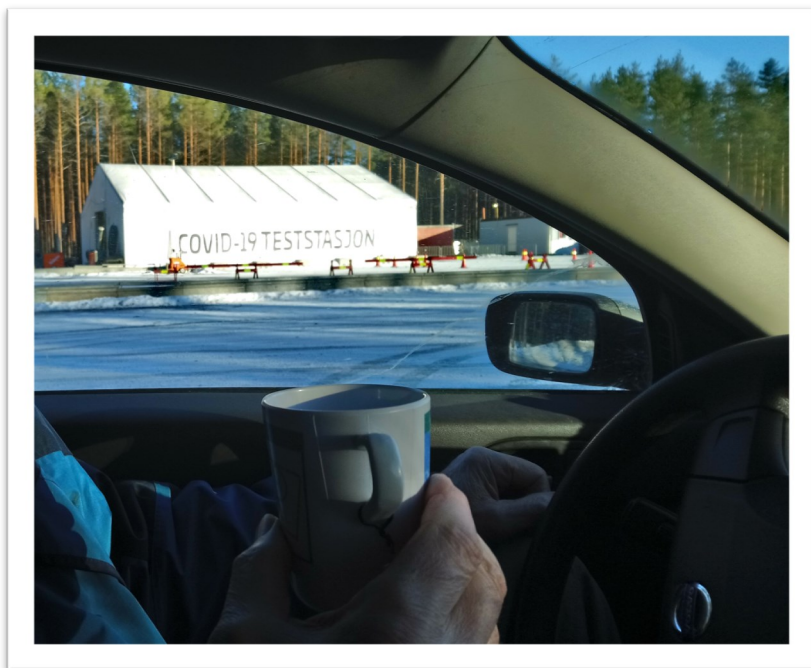
1. april 2023

Rapport fra uge 3½ - 4

Tekst og foto Lilian Andersen

Der var stadig Corona-restriktioner, da vi tog af sted på vinterferie i år. Det gav lidt spænding ved indrejsen til Norge, hvor vi skulle fremvise friske Corona-pas. Ud over disse pas skulle vi have en pind i næsen af en overordentlig grundig norsk vatpindsekspert og bagefter vente på svar, inden vi kunne få lov til at køre. Vi blev heldigvis godkendt til den videre fremfærd, og Norge tog imod os med knaldblå himmel og fine hvide snebræmmer i vejkanten, som vi kunne nyde, mens vi forsøgte at komme os over den nasale voldtægt.

Kaffepause ved grænsen

Den lille hytte plejer at være rigeligt stor til os, når min mand Alex og jeg er af sted alene. Den var også stor nok, dengang vi havde hjemmeboende børn, som var med på skiferie. Men denne gang bestilte vi en stor hytte, så der var et værelse til vores yngste søn Bjarke og et andet værelse til Alex' datter Randi og hendes yngste søn Pauge. De to sidstnævnte hentede vi i Lille-

hammer, hvor de kom ind med toget et par dage efter, at vi selv var ankommet. De havde ikke været på Ruten Fjellstue før, og for Pauge (10 år) var det helt nyt at have sådan nogle lange brædder under fødderne. Der blev øvet lidt på den lille bakke, på lysløjpen, Øvre Dalseter og ved Hulderbu, og han vænnede sig efterhånden til skiene, selvom han ikke altid var gode venner med dem. Men så er en kælketur heldigvis ikke at foragte. Det giver røde kinder og en sund træthed.

Bjarke så vi ikke meget til. Da vi første gang var på Ruten Fjellstue i 2003, var han en lille pølse på 3 år. Nu er han 22, er for længst flyttet hjemmefra og har været på musikhøjskole i Vrå (Nordjylland) i efteråret 2021. Her mødte han Emma og sød musik opstod. Emma og en veninde fandt ud af, mens de var i Vrå, at de skulle op til Norge og arbejde en skisæson på et hotel. Det blev tilfældigvis Dalseter. Så i vores vinterferie i år var Bjarke et mere kendt ansigt på Dalseter end på Ruten.

Min ældste søn Martin kiggede også forbi en dag. Han var med os på de første skiferier til Ruten Fjellstue, da han var teenager. Senere blev det ikke så ofte, for skole, gymnasium, uddannelse osv. stod i vejen for at holde ferie i uge 4. Men for tiden bor han i Trondheim, hvor han skal arbejde på universitetet indtil ca. 2024. Om han så kommer tilbage til Danmark eller bliver i Norge, vil tiden vise. Hans kæreste Emilie er fra Lillehammer. Nu ville det være nærliggende at tro, at de to havde mødtes i Norge på en ski-ferie, men nej – de faldt tilfældigt i snak med hinanden på Nørreport Station for nogle år siden.

Martin og Emilie havde tilrettelagt en forlænget weekend hos hendes familie i Lillehammer, og søndag tog de en udflugt til Ruten Fjellstue. Emilies far havde taget ski med til sig selv og sin kæreste, så de kunne gå en rask søndagstur. Emilie skulle ikke på ski, for hun var gravid i syvende måned, og Martin var solidarisk og skulle derfor heller ikke af sted. Jeg var lykkelig for, at vi kunne "låne" de unge mennesker lidt, for med afstanden Ringsted-Trondheim bliver det ikke så ofte, at vi ses. Da Jan Gunnar og Gunhild kom tilbage nogle timer senere fra skituren, havde de været vidt omkring. De indfødte nordmænd har altså et andet tempo i benene end mange af os danskere, som kun trisser rundt på ski en uges tid om året.

Kælkebakken - Brillen og mobil tjekkes

Inden vi alle gik ind, blev de sidste lyse timer brugt til kælketure ned ad den store bakke, så de unge kunne brænde noget krudt af inden den sene frokost/aftensmad. Kreativiteten på kælkene var mangfoldig, og der blev flået adskillige hvide skyer af sne op ved de hårde opbremsninger nederst på kælkebakken. Jeg har altid selv været en kylling, så jeg skulle ikke ned ad den bakke. I det store og hele stod vi halvgamle voksne + den gravide også bare og snakkede, mens de yngre generationer fór ned ad bakken og forpustede nåede op igen. Pludselig så jeg Gunhilds grå hårtop i fuld fart ned ad kælkebakken, hun lå på maven på en kæl. Ja, hvorfor skulle 60 år være en hindring? Øv, at jeg er sådan en kylling! Jeg kan jo godt lide fart, men har det meget stramt med afslutningen. En hård opbremsning fik Pauge desværre også til sidst, da han i en stor hvid sky var så uheldig at få sin mors støvle i hovedet og måtte trøstes bagefter.

For min mands vedkommende blev det ikke til lange skiture. Imellem jul og nytår havde han været så uheldig at lave et dumt stræk i venstre hofte, og det blev ved med at gøre ondt. Og nu kommer en advarsel til alle: hvis noget bliver ved med at gøre ondt, selvom man tror, at det bare er en uskyldig smerte, som man kender årsagen til, så gå til læge, hvis ikke det går over af sig selv inden for fornuftig tid. Alex er ikke den som piver, så han gik måske lidt for længe og døjede med tiltagende smerter i hoften. Da han i foråret kom til læge, blev det begyndelsen på et detektivarbejde for at finde ud af, hvad der var galt, og det viste sig til sidst, at han havde fået lymfekræft i venstre del af bughulen og hoften. Lægerne kunne berolige os med, at der er gode behandlingsmuligheder for den type kræft, og at mange bliver helt raske bagefter, så det satser vi på også er gældende for Alex. Men denne sommer er gået med kemobehandlinger hver anden uge, et større pillehelvede og en masse bivirkninger, hvor det klassiske hårtab må siges at være i den milde ende af skalaen. Energien er jævnlige på nulpunktet, appetitten ligeså og kiloene er raslet af – men det gode er, at kuren har virket! Alex blev ret hurtigt smertefri, og en midtvejsscanning i august viste, at det meste af kræften var væk. Nu er han færdig med kemobehandlingerne og mangler kun en slutbehandling og en slutscanning, som forhåbentlig vil vise, at han er kureret. Derefter skal han gerne tage 15-18 kg på, genopbygge noget muskelmasse og blive fit-for-fight igen. Om han er frisk nok til at tage på vinterferie i uge 3½-4, ved vi af gode grunde ikke. Vi håber det!

Til slut vil jeg lige nævne, at Martin og Emilie blev forældre i marts. Så jeg er nu den stolte farmor til en frisk lille nordmand ved navn Toke. At den lille familie bor i Trondheim har gjort mig til en endnu flittigere turist i Norge. Typisk forlænger jeg en weekend med en torsdag-fredag, tager med færge og tog nordpå og et søndagsfly hjem, så jeg kan komme på arbejde mandag. Jeg kan lide den lange vand- og landbaserede transport, hvor jeg kommer helt ned i gear. Det er meget hyggeligere end det supereffektive fly hjem. I skrivende stund er det oktober måned, og jeg har allerede været i Norge 6 gange i år. Ikke rart at være klimasynder med al den transport, men det er svært at holde sig væk fra det første barnebarn!

Rapport fra uge 7

Tekst Thit Lynghøj Bertelsen 9og foto Ole Bertelsen

Uge 7 bød endnu en gang i år på en masse skønne dage på ski. I år havde jeg fået slæbt min bedste veninde Sofie med. Det var hendes første gang nogensinde på langrend, og det skulle hurtigt vise sig at blive den bedste, men også hårdeste uge i hendes liv. Efter et brutalt hovedspring ned af Tømmerløjpen blev de første par dage brugt på at øve hjemmelavede faldteknikker. Dog blev de hurtigt mestret, og fokuset kunne nu være på de hyggeligere ting som Ruten også har at byde på. Hver aften bød f.eks. på et intenst spil besserwisser, hvor hjernen virkelig skulle vrides for at lure hvad bl.a. en "Frankofil" kunne være.

Det er os stadig en gåde hvordan Nikolai x2 og Selma kunne vide så meget om alt, og desværre endte med at tæve os gang på gang. Kunne det have noget med børneledetrådene at gøre? Det kan godt være vi tabte utallige spil besserwisser, men på kælkebakken var vi udødelige. Her blev vores spidskompetence, udover dessertspisning fundet. Vi må ærligt erkende, at vi brugte 4 eftermiddage på at træne op til den helt store finale, men øvelse gjorde os jo tydeligvis til mestre. Og man lærte også at sætte mere pris på at blive hentet af snescooteren.

Et af ugens højdepunkter var helt klart Arthurs "formorøse" øl - smagning. Om torsdagen drak vi nemlig 6 forskellige øl, sammen med min farfar og hans kone Therese. For at give jer vores bedste indtryk af øllene har vi rangeret dem efter bedst til mindst bedst. Det skal lige siges, at det var en utrolig svær opgave, da alle øllene var ualmindeligt gode.

Arthurs Fjellpils 6/10

Denne lyse øl blev starten på en fantastisk aften. Lidt let i smagen, og let i procenter. God vedvarende skum. Er perfekt til solskinsvejr efter ronyalojpa når skibrillerne er byttet ud med solbriller.

Arthurs Pale Ale 7/10

God men forudsigelig. Smager meget godt af humle, med en smag der hænger godt ved i munden. Timingen af denne skal passe med at få serveret en skål varm suppe, disse ting fungerer maks. godt sammen.

Arthurs Bourbon Porter 7/10 (the devil)

Så ruller vi - Vild afslutning på aftenens ølsmagning. Den stærke øl anmelder er ikke i tvivl om at dette er den øl med flest procenter i. Stærk og kraftig uden at være tyk.

Arthurs Fjellbukk 8/10

Hold da helt (ski)ferie en virkelig frisk øl, dejlig gæret. Absolut ingen klæb i munden. Klart den smukkeste øl på brættet bedømt udelukkende på baggrund af dens farve. En smule malt, mere specifikt karamel malt, men man kan smage fjeldet og høre sne-skoene ved indtagelse.

Arthurs Sevjeøl 2020 9/10

Når man synker denne guldklump ryger det direkte ned i leveren. Kunne være god til arrangementer som f.eks. Konfirmation. Virkelig frisk og dejlig gæret.

Arthurs Sevjeøl 2021 10/10

Ingen tvivl om vinderen for i aften. Denne øl er lavet på birkesaft fra egen mark og det kan bare smages. Den er trådt på af en elg og det er som om at vandstæren har kigget på den og begyndt at synge som en nattergal. Rund i smagen og god til det hele især fejring hvilket f.eks. Kunne være VM2022.

Alt i alt end fantastisk uge med 105 kilometer i bagagen. Det svarer altså som at køre fra Amager til Bogø. Hatten af for det.

Øl-smagning

Rapport fra uge 8

Tekst Therese Vedel og foto Vita Bregenhof

På snesko ud af løjpen mod Langtjønnå. Vejret er fint og sneen ligeså, og det går støt derud af. Så bliver jeg indhentet af en børnefamilie. De stryger forbi alle sammen, og får mine tanker til at længes efter skiene. Kort efter drejer jeg til venstre ad løjpen mod Eldbjørshaugen og Ramstjønnå. Den er endnu ikke færdig præpareret for skiløbere, så jeg har den helt for mig selv. Mange gange stopper jeg og nyder udsigten ned mod søen og over mod den anden side med Fredriksætra. Humøret er oppe igen og skiene ude af hovedet.

Spor mod Olstappen

Nede i bunden går et sneskospor ind til højre mod Olstappen. Jeg følger sporet helt til vandkanten. Der er både vand og is i grønne og blå farver. Det havde jeg ikke set, hvis jeg havde været på ski. Videre til Elgtårnet og op ad stien tilbage til Ruten.

Det bedste er at gå der, hvor man ikke kan komme på ski. Den flotteste tur indtil nu går op ad Peer Gyntvejen til bænken på det højeste punkt og så til venstre ind over vidderne mod Hattdalseter løjpen. Jeg har selskab af en sneskogåer fra Dalseter. Det første stykke er åbent land og let at finde. Her er mas-

ser af sne, så stavene synker i og er ved at nedlægge en, når de

Sneskospor i det ukendte

tager tid at finde den rigtige vej. Det lykkes dog. Så går det atter nedad i mere åbent terræn i dybt spor med masser af sne, og ned

at ligge over en nedsunken skistav en enkelt gang indtil vi til sidst havner ude på Hattdalseter løjpen. Herfra er der ingen udfordringer, bare lige tilbage til Ruten.

Men nu ved jeg, hvilke oplevelser, der er, og hvad der kan lade sig gøre på snesko.

går helt til bunds, men her er også en fantastisk udsigt.

Så bliver det mere "krævende". Sporet når skoven og drejer hid og did, mens det klatrer langsomt op ad og er vanskeligere at følge. Der er sat bånd op på løjpen, men hist og her mangler de. Til tider nærmest klatrer vi over store sten, så her er ski ikke en mulighed. Elgene bruger tydeligvis også sporet og har ikke respekt for, at vi mennesker skal kunne finde vej. Omtrent på toppen har de rodet det hele op, redt seng og tilbragt

natten. Sporet er nærmest kun elgspor, så det

I elgland

Vinterbilleder

Præparering af løjper

Skibakken

Undertjern

Rapport fra NORDENSKIOLD-LOPPET, MARTS 2022

Tekst og foto Bo Bregenhof

“Næste mål?? Tja, efter lidt rødvin og varme i kroppen planlægger vi nu at tage til Jokkmokk i 2021 (Nordenskiöldloppet) - Verdens hårdeste ét døgnsløb. En (lidelses-) beretning følger....”

Således slutter beretningen fra Birkebeiner-rennet tilbage i december 2019. Desværre kom der en lille pandemi i vejen for det eventyr. Men i 2022 kunne vi ikke trække den længere, så her følger en lille beretning.

Vi har de seneste år været en lille broget skare af middel-aldrene mænd (læs: halvgamle), der har prøvet kræfter med diverse skiløb i norden. Det stod dog hurtigt klart at størstedelen af selskabet ikke ville tage turen til Nordsverige. Således endte vi med kun at tage to mand afsted.

Vinteren gik med at presse så meget træning ind i en travl hverdag, generel planlægning, samt den obligatoriske og aldrig afsluttende debat om det perfekte grej og strategi. Sidstnævnte kom til at fylde lidt mere end vi havde forventet. Mere om det senere.

Afsted med fly til Lulå, og herefter en længere biltur inden vi ramte Jokkmokk sent om aftenen, halvandet døgn før start. Undervejs blev det dog klart at sneforholdene ikke var helt optimale, hvilket de fleste af os oplevede på Ruten i februar og marts, hvor snemængden generelt var sparsom.

Efterfølgende dag gik med indregistrering, inspektion af startområde og for Anders' vedkomne, indlevering af ski til smøring, da han havde flottet sig og købt "Guldpakken", hvilket betød at han fik smurt ski (professionelt) inden og undervejs i løbet. En beslutning jeg måtte høre meget om – særligt hvor glidende et løb han ville have i forhold til mig.

Den sparsomme snemængde var forsat lidt bekymrende, hvilket Løbsledelse tog konsekvensen af om eftermiddagen. Rutens sædvanlige vendepunkt på en sø, var således ikke farbar, og det var ikke muligt at trække spor andre steder. Ruten blev således forkortet til nu "kun" 200 km. Snemængden blev dog øget i løbet af natten, så da vi stillede til start næste morgen, var det i et flot (ny)-sne landskab. Som man kan regne ud, blev sporet således også det tungere, men det tænkte vi indledningsvist ikke meget over – nu var vi i gang.

Selvom det ikke var aftalt, fandt vi hurtigt et fælles tempo, ud fulgtes ad de første 90 km. Solen skinnede gennem hele dagen, kun afløst af forbigående snestorme, som hærgede i perioder. Vi havde minutiøst planlagt depot-strategi, som under den første halvdel af løbet blev fulgt meget nøje. Dog kunne det godt mærkes, at Anders fik gensmurt sine ski løbende, og at jeg deraf måtte bruge en del ekstra kræfter for at følge med. Hvilket jeg forsat måtte høre en del for.

Foto: Anders og jeg fanget i fotofældnen, forholdsvis tidligt i løbet. Solen skinner og humøret er højt (endnu).

Ved vendepunkt (90 km) var vi begge ved at være møre, og døjede med hver vores fysiske udfordringer. De mange dobbelt stag, havde sat sine spor. Den nedre del af ryggen, gav nu smerter ved hvert tag. Begge underarme, som ikke var vant til belastningen, var blevet delvist følelseløse og smertefulde. Og generelt var jeg bare ved at være helt flad. Anders havde også sine kvaler, men udstyret med et aldrig svigtende humør. Dette skulle dog få et lille knæk, da han grundet kø, blev opmærksom på ventetiden til smørring af hans ski. Umiddelbart var han klart bedre kørende end

mig, så vi aftalte at jeg stille og roligt drog videre, og så ville han indhente mig senere. Således trillede jeg alene ud på de sidste 110 km...

Skæbnen ville at Anders kom til at vente 45 minutter på sine ski, og da jeg samtidig fik min "anden luft" kort efter afgang, så vi ikke mere til hinanden i løbet. Den skide "Guldpakke" jeg havde måtte høre så meget om, blev stort set ikke omtalt mere på resten af turen (eller efterfølgende).

Mine egne ski blev dog ikke bedre i den resterende del af løbet. Smerterne tiltog og kræfterne slap op. Mørket faldt på og grundet en fejlbeslutning omkring tøjvalg, 50 km før mål, begyndte jeg at fryse, trods det at kroppen var i gang, stort set hele tiden. Tanken var tom, kroppen ville ikke mere. Under de sidste 20 km i totalt mørke, fraset lyskeglen fra pandelampen, mistede jeg delvist synet på det ene øje. Tempoet kunne der ikke skrues på, så det kom til at handle om at komme sikkert i mål. Gennemførelse havde for mit vedkomne, hele tiden været målet.

Men, men, men.... Løbet udbyder en (legendarisk) medalje hvis man kommer i mål inden 21 timer og 20 minutter. Så da jeg med 7 km igen kunne konstatere at det potentielt var inden for rækkevidde, blev der gravet dybt. Så 7 minutter inden deadline, gled jeg i ensom majestæt, ind over målstregen....

Kun for at konstatere at den hårdeste del af løbet var i vente. Min krop var udslidt og smertefuld, og jeg rystede over hele kroppen, ude af stand til at kontrollere det. Og der var forsat 1.5 kilometers gang til lejligheden. Undervejs blev jeg stoppet af en bekymret bilist, så helt kontrolleret har gåturen nok ikke været. Inde i opgangen måtte jeg ligeledes tage et hvil for at få varme i hænderne grundet de intense smerter. Op af trapperne, og direkte ind under den varme bruser – løbet var slut. Halvanden time senere dukkede Anders op og kunne berette omtrent det samme billede.

Vores tider var ikke imponerede. Men med kun 9 danskere blandt de gennemførende, kunne vi godt være det bekendt. Vi klarede os igennem, og det var det altoverskyggende mål. Vi var ligeledes enige om at der ikke var behov for at gøre det igen... Eller... Det vil sige, lige indtil i forleden, hvor vi mødtes igen... 2024?!

For at få et lille indtryk af oplevelsen kan det anbefales at gå på youtube:

[Red Bull Nordenskiöldsløppet 2022 - YouTube](https://youtu.be/yeI88_mtikg)

https://youtu.be/yeI88_mtikg

HISTORISK OM EL-BILER

Tekst Arthur Bredli og foto Litra as

Jeg sitter og leser litt gammel historie fra Espedalen og Gausdal og kommer over aktuelle begivenheter fra elektrisitetens barndom. Det viser seg at elektriske biler ikke er et helt nytt fenomen, men ble prøvd ut allerede for over 100 år siden mellom Fåberg (Ved Lillehammer) og Løvlund i Svatsum.

Som med alle el-biler er det behov for ladestasjoner. En slik stasjon ble etablert på gården Masovn i Svatsum i 1919. Som noen kanskje vet, lå smelteverket til Espedalen kobberverk på denne gården, og var grunnen til at den fikk navnet Masovn. Elva Ongsjoa som renner forbi Masovn egnet seg godt til å drive smelteverk på 1600 tallet, og av samme grunn gav den kraft til Aksjeselskapet Svatsum Elektricitetsverk som ble stiftet i 1915.

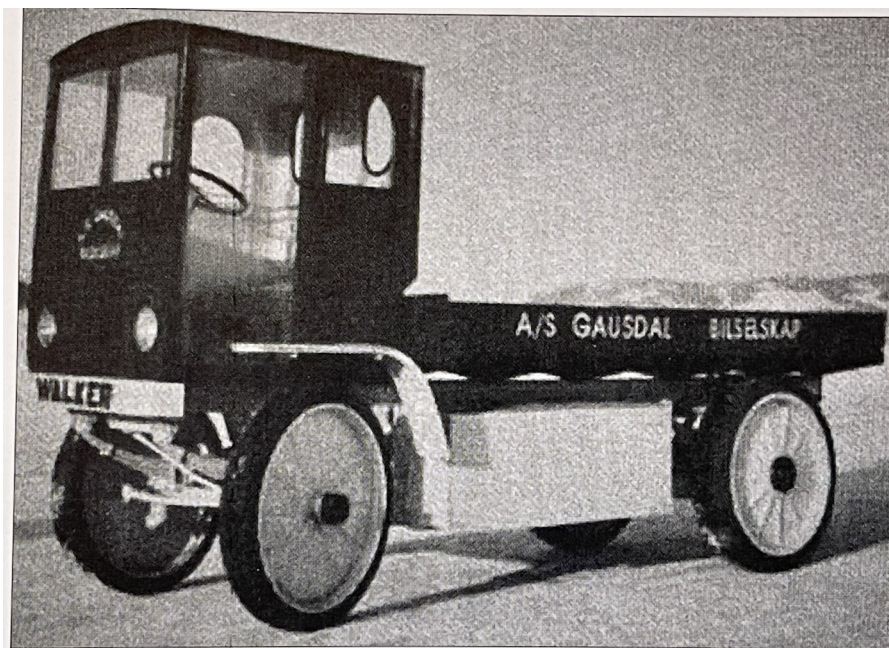

Foto: Historikk Litra

1916-modell av Walker electric svart-hvit

Da Gausdal Bilselskap skulle etableres i 1917, ble det bestilt 2 elektriske lastebiler fra A/S Elektrobil av typen 1916-modell av Walker Electric. Svatsum Elektricitetsverk leverte derfor strøm til Gausdal Bilselskap da de satte inn sine elektriske biler i 1919. Det er også interessant at noe av årsaken til at de elektriske bilene ble bestilt i 1917 har paralleller til dagens urolig verden med krig i Europa. Første verdenskrig gav frykt for vanskeligheter med å skaffe nok bensin, og var nok avgjørende for at det ble bestilt elektriske biler. Krigen førte også da til forsinkelser, så A/S Elektrobil fikk selvfølgelig leveringsproblemer.

1916-modell av Walker electric

Dessverre ble disse bilene til liten glede for bilselskapet, og da de endelig ble satt i drift i 1919, tilfredstilte de ikke forventningene. Bilene ble levert tilbake etter kort tid. Det ble ellers sagt om disse bilene at fordi batteriene ikke holdt helt frem til ladestasjonen måtte bilene assisteres av hesten Bromo-blakken. Blakken syntes

nok det var veldig fint å dra på disse doningene. Etter at de elektriske bilene sluttet å komme, fikk den for vane å stille seg til tjene-
ste for andre biler. Den stilte seg opp i vegen foran bilene, og om
sjåføren gikk ut av bilen og leide hesten unna, kom den tilbake bå-
de 2 og 3 ganger. Det var nok en skuffelse og ikke bli betrodd å
dra på dem.

I disse dager planlegger vi ladestasjoner for moderne el-biler her
på Ruten Fjellstue. Så får vi håpe at disse ikke trenger assistanse
av firbente hestekrefter.

Kilder:

Jarle Bye: «Krafta i Ongsjoa» Svatsum Elektrisitetsverk 100 år
Stig Skogheim: Gausdal Bilselskap A/S 1917-1967

Foto: Litra as

Heste klar til at assistere el-bilerne

Kan man tage på cykelferie i de norske fjelde med to små børn? Naturligvis ...

Tekst og foto: Silja, Viktor, Julie og Thomas (Uge 6)

Planen var *ret* god, syntes vi selv. Vi havde læst om *Mjølkevegen*, en cykelrute på sparsomt trafikerede fjeldveje gennem noget af Norges smukkeste landskab, fra Vinstra i nord til Gol i syd, lige forbi Ruten Fjellstue. Lige noget for os. Viktor på otte kunne cykle selv, Silja på fire måtte cykle så meget, som hun orkede, og resten af tiden kunne hun sidde komfortabelt i en af de to medbragte cykelvogne, mens resten af familien pedallerede. Undervejs skulle vi sove i telt, hvis vejret var godt, og på diverse overnatningssteder, hvis det regnede. Og så skulle vi selvfølgelig begynde turen på Ruten Fjellstue i stedet for nede i Vinstra. På den måde fik vi ikke alene mulighed for at bestige Ruten ved sommertid forud for selve cykelturen, vi sparede også os selv for Mjølkevegens første stejle optur fra Gudbrandsdalens dyb. Vi besluttede også at droppe den sidste nedtur fra Golsfjellet til Gol, så det måtte gå lige op, tænkte vi. Med disse ubetydelige justeringer var ruten barberet ned på i alt 170 kilometer, som vi så ville skære op i små bidder af højst 25 kilometer med indlagte hviledage undervejs. Det kunne umuligt gå galt. Vi havde endda lavet en madplan for at få overblik over indkøbsmuligheder undervejs og mængderne af medbragt pulvermad – så vi lod os på ingen måde slå ud af de vantro blikke fra venner og kolleger, når vi fortalte om vores sommerferieplaner. Lidt mere bekymrende var det, at Berit og Arthur mødte os med nogenlunde samme blik, da vi ankom til Ruten Fjellstue og fortalte om vores hensigter. Vi noterede deres telefonnummer ned på en lap papir og lovede Berit at ringe efter assistance om nødvendigt. Vi lovede også at nedfælde denne beretning, når det hele var overstået.

Dag 1

Det begyndte godt. Nedad gik det, hele vejen fra fjeldstuen til Slangen i bunden af dalen, hvor vi slog ind på en grusvej. Efter et usædvanligt stort antal snacks- og tissepauser langs søbredden tog vi fat på opstigningen til den store fjeldvidde mod vest, som man har udsigt til fra spisesalen på Ruten Fjellstue. Undervejs lærte vi, at det bliver ret hårdt i længden at skubbe Silja op af en

grusvej med en stigningsprocent nord for de 10, men også, at det er næsten lige så hårdt at trampe en cykel op af samme stigning, når hun sidder i en cykelvogn bagved og kræver samme mængde kiks, som hvis hun rent faktisk havde cyklet selv. Men op kom vi – ledsaget af et ikke ubetydeligt antal fluer plus en del myg – og så kom solen, så vi kunne slå lejr med udsigt til Ruten Fjellstue i den smukkeste aftensol i et område, som Viktor hurtigt døbte Ødelyng Overdrev efter det sagnomspundne stykke skotsk højland, hvortil von And-klanen sporer sit ophav.

Dag 2

Efter en strålende morgen med havregrød tilberedt på Trangia pakke de vi telte og soveposer sammen og begav os videre mod vest ad Jotunheimvegen. Under frokostpausen i det fri lærte vi, at pulverbaseret karrykylling af mærket Travellunch ikke kan anbefales. Langt bedre var stølslapperne på Haugseter Fjellstue, som vi nåede frem til efter først at have indtaget en storslået udsigt ned mod fjeldsøen Vinstre fra højdedraget ovenfor. Ja, så gode var de små pandekager faktisk, at vi besluttede at slå teltene op i nærheden af fjellstuen og teste deres fjeldørred samme aften, mens vinden tog til og temperaturen daledede. Dette var forresten også dagen, hvor Jonas Vingegaard erobrede den gule trøje i Alperne. Uden sammenligning i øvrigt, selvfølgelig, vi nævner det bare. Desværre tillod mobilsignalet på Haugseter ikke direkte transmission af levende billeder, så vi måtte nøjes med en liveblog.

Lejrplads ved
Fleinsendin

Dag 3

Dette skulle have været en af turens nemme dage, men en strid og kold vestenvind gjorde de knapt 13 kilometers cykling mellem Haugseter og Bygdin ved foden af Jotunheimen betydeligt mere strabadserende end forventet. Især for de familiemedlemmer, som vejer under 30 kilo og derfor tilsvarende nemt blev blæst ud af kurs. Stor var tilfredsheden derfor med at kunne tjekke ind på Bygdin Højfjellshotel med udsigt til treretters middag og en nat i en rigtig seng. Om eftermiddagen mildnede vejret, og det lykkedes et enkelt familiemedlem at drøne op på den nærliggende top Synshorn til en storslået udsigt i alle retninger, mens et andet familiemedlem kort efter nåede lidt over halvvejs op til en næsten lige så storslået udsigt.

På Jotunheimvegen

Dag 4

Tourens, undskyld, *turens* første hviledag. Den tilbragte vi med en sejltur på søen Bygdin langs Jotunheimens toppe med den mere end 100 år gamle M/B Bitihorn – hele vejen til Eidsbugarden, hvor vi spiste vores medbragte madpakker og besteg en lille top i mel-

lemgodt vejr. Under opstigningen var det for første gang på turen muligt at lege i sne. Til dessert om aftenen var der brownie med is.

I sne ved Eidsbugarden

Dag 5

På den flotte nedtur fra Bygdin til Beitostølen havde vi udsigt til turens mest frygtede udfordring: *Slettefjellet*. Før vi turde tage hul på opstigningen, gjorde vi holdt i Beitostølen for at skaffe nye forsyninger og tilbragte også lidt tid på en legeplads. Men udskyde det for evigt kunne vi ikke, så først på eftermiddagen sadlede vi igen op og cyklede videre gennem det idylliske landbrugslandskab i Rauddalen, som førte os frem til foden af stigningen. Halvvejs oppe havde vi udset os en mulig teltplads ved vandfaldet Vegabekken Fossen og fjeldsøen Fleinsendin, men først måtte vi forcere en grusvej med en stigningsprocent så voldsom, at gearene på Vik-

tors ellers ganske udmærkede cykel næsten ikke slog til. Kun takket være den lille mands diamanter i stængerne lykkedes det at komme op. Udsigten over Fleinsendin og videre mod Jotunheimen var decideret bjergtagende, men det blæste omkring en kvart pelikan. Derfor tilbragte vi længere tid med at gennemstøve området for mulige teltpladser med en smule læ, før vi fandt en egnet lokation omtrent 15 skridt fra udgangspunktet. Her lavede vi pulvermad på Trangiaen med turens hidtil mest imponerende udsigt tilbage mod Bitihorn og Jotunheimen.

Dag 6

Dagen begyndte med turens første egentlige krisesituation, som lærte os en vigtig lektie: Nemlig at man skal være to om at pakke et letvægtstelt sammen i kraftig blæst, eller i det mindste lade noget tungt blive liggende indeni, mens man afmonterer overteltet. Ellers kan et kraftigt vindstød nemlig godt hive pløkkerne op og sende hele molevitten på vild flugt hen over fjeldheimen. Heldigvis fandt vi efter en længere spurt gennem landskabet hele teltet liggende nogenlunde uskadt i en fordybning ved et vandløb og kunne således opmuntret fortsætte opstigningen til turens højeste punkt, 1305 meter over havet – heldigvis med vinden i ryggen. Med denne turens mest frygtede opstigning vel overstået tog vi hul på turens mest frygtede nedstigning mod Ryfoss, formildede af endnu et storslået panorama ned mod Vangsmjøse i dybet af dalen. Nede i Ryfoss havde vi udset os spisestedet *Saras Mat*, som ikke skuffede. Her var nemlig både etiopiske specialiteter og minipizzaer samt den sagnomspundne sukkerdrik Villa på menuen. Det var derfor med fulde energidepoter, at vi tog hul på endnu en frygtet opstigning mod fjeldområdet omkring de højtliggende trillingsøer Nørdre, Midtre og Søre Syndin. Forhåbningen var, at vi kunne finde et sted at slå teltene op omtrent halvvejs på opstigningen. Derfor var det med tiltagende bekymring, at vi storsvedende trampe os op af stigningen med tæt skov på begge sider uden udsigt til noget, der bare *mindede* om en teltplads. Tilsvarende stor var lettelsen derfor også, da vi rent faktisk fandt et nogenlunde plant stykke åbent græs ved indgangen til en forladt dyrefold.

Dag 7

Morgenen gryede, og opstigningen fortsatte. Efter små seks kilometer og 317 højdemeter mente vi at have fortjent en pause ved

fjeldstuen Syndinstøga knapt 1.000 meter over havet. Her var god mad, klappegeder, en legeplads og i det hele taget ren idyl med storslået udsigt, så vi besluttede hurtigt at forlænge pausen indtil næste morgen ved at leje en lille campinghytte. Der var forresten også en lille butik, hvor man kunne købe specialøl til skumringsnydning på terrassen. Alt i alt et anbefalelsesværdigt stop.

Teltpladsen ved
Storfjorden

Dag 8

Efter et grundigt farvel til klappegederne og en solid omgang proviantering i Syndinstøgas lille butik cyklede vi igen afsted, nu gennem langt mere tilforladeligt terræn og tilmed i sommerlunt vejr. Turen mod sydøst fra Syndinstøga egner sig virkelig godt til familicykling, med gode grusveje som snor sig gennem et mildt og hyggeligt støls- og hytteområde. Silja kunne derfor komme ud af vognen og op på egen cykel igen, hvilket hun var godt tilfreds med. Turens første stykke *singletrack*, som en sti hedder på mountainbikesprog, klarede hun også i fin stil, inden vi for første gang afveg fra Mjølkevegens officielle rute. Vi havde nemlig udset os en efter sigende meget smuk tur rundt om det navnkundige bjerg Grønsenknippa. Den skuffede ikke. Udsigten tilbage mod Grindafjell fra den idylliske støl Jaslangen var nærmest schweizisk, og ved den faktisk ikke specielt store sø Storfjorden fandt vi en fin lille teltplads helt ud til vandet.

Dag 9

Netop som vi havde pakket teltene sammen og var klar til at køre, tog formiddagen en uventet drejning, da vi blev opsøgt af én af de to gæve, gamle gutter fra Hønefoss, som havde tilbragt natten i deres næsten lige så gamle autocamper på en nærliggende parkeringsplads. "Kan dere lide fisk?" spurgte han. Om natten havde de to gutter haft net ude, og det havde resulteret i så stor en fangst af aborrer, at de gerne ville forære os fire. På en eller anden måde lykkedes det at rense og flå fiskene ved hjælp af en halvsløv lommekniv, hvorefter vi stegte dem på Trangia'ens slip-let-pande – uden fedtstof, for det havde vi ikke noget af. Ikke desto mindre mundede hele oprinnet faktisk ud i et fortrinligt lille mellemmåltid (de er jo ikke så store, sådan nogle aborrer). Således opmuntrede cyklede vi afsted mod Nøsen, et nærliggende hotel og yogaretreat, hvor vi havde læst, at man kunne få god mad. Det passede. Pludselig befandt vi os med hver sin skål indisk vegetarmad midt i et mylder af børnefamilier, som netop var ankommet for at holde en uges familie-yoga-lejr. De havde også is, og ude på plænen var der trampoliner, så vi blev hængende nogle timer, før vi cyklede op mod badesøen Reinsenvatnet, hvor vi havde planlagt at slå lejr for natten. Uheldigvis begyndte det at regne stort set lige så snart, vi kom frem, så vi krøb i ly under et halvtaget ved stedets utedo (og nej, der lugtede ikke specielt godt), hvor vi hev en telefon frem for at se Jonas Vingegaard forsvare sin gule trøje sikkert mod Tadej Pogacars mange angreb op mod Peyragudes i Pyrenæerne. Kort efter blev det opholdsvejr, og så kunne vi slå teltene op.

Dag 10

En helt igennem fremragende dag. Vi indledte med en temmelig kold morgendukket i Reinsenvatnet, som viste sig at være uhyre lavvandet, mens vi ventede på, at teltene skulle tørre efter nattens regn. Så hoppede vi på cyklerne og tilbagelagde omkring 300 meter til det lille landbrug Lisjordetstølen, hvor man kunne få lapper og stølstapas – det vil sige fladbrød med pølse, ost og rømme. En ret, som i øvrigt interesserede stedets to små, hvide gedekid gevaldigt. Næste stop var Joker-butikken i Vaset, hvor vi provianterede, før vi tog hul på, hvad der skulle vise sig at være en uventet hård stigning – i 25 graders varme – op mod fjellstuen Gomobu, som vi havde udset os som næste pitstop. Her kunne man heldigvis få både kolde øl og en hæderlig internetforbindelse, så vi kunne se Vin-

gegaard sætte Pogacar på plads på Tourens sidste bjergetape. Vi var således særdeles opløftede, da vi begav os ud i aftensoen for at cykle hen over den store og relativt flade Stølsvidda, som ligger oven for Gomobu, på jagt efter turens sidste teltplads. Konkurrencen er hård, men dette var måske turens smukkeste cykeltur, og efter små 10 kilometer fandt vi en fremragende teltplads med panorama i alle retninger og storslået udsigt tilbage mod Jotunheimen, hvor vi kunne se solen gå ned over bjergtoppene.

Dag 11

Turens sidste cykeldag indledte vi med en omgang let trilleri ned mod Langestølen Kolonial og Kafé, et berømmet lille spisested med tilhørende fjeldhandel, hvor vi fyldte cykelvognene med mad til feriens fire afsluttende dage. De skulle tilbringes i en hytte på Golsfjellet, lige ovre på den anden side af fjeldsøen Tisleifjorden. Hytten nåede vi frem til først på eftermiddagen efter en let tur rundt om søen og en krasbørstig lille bakke til sidst. Ikke dårligt var det pludselig at kunne sætte sig i en havestol på en solbeskinnet terrasse efter sådan en omgang, eller for den sags skyld tage sig et rigtig bad. Nu var strabadserne overstået (næsten da), og alle var enige om, at ungerne havde fortjent de lovede belønninger: En vaskeægte gul trøje til Viktor og en prikket bjergtrøje til Silja. Den samlede distance lød trods alt, med alle omveje, på 195 kilometer med stigninger på i alt 3.450 højdemeter, hvilket jo er mere end Galdhøpiggen.

Helt slut med cykleriet var det dog ikke – faktisk slog ungerne rekord én af dagene på Golsfjellet med hele 33 kilometer på én dag, og så skulle bilen jo også lige hentes tilbage på Ruten Fjellstue, hvilket blev en opgave for familiens mest cykelvante medlem, som melder, at turen også er flot, hvis man kører den i modsat retning.

Da det hele var overstået, spurgte vi i øvrigt ungerne, hvad der havde været det sjoveste. Viktor nævnte – naturligvis – Ruten Fjellstue som det første, selvom et par af de øvrige oplevelser også sneget sig med på listen, da lige han var blevet mindet om dem ...

Rapport fra uge 37

Tekst og foto: Christian Lauritzen

I de senere år er det blevet en tradition, at Dansk Vandrelaugs Gentoftaafdeling har en uge med vandreture på Ruten, når efterårets farver klinger over i det gule og røde, og i år var ingen undtagelse. Vi var 25 deltagere i år, som nød godt af Berits mad og Arthurs guidning på flere af turene.

11. september:

På grund af en natlig manøvre nær Skagen var Oslobådens ankomst et par timer forsinket, så i dag var der rig lejlighed til at nyde indsejlingen i Oslofjorden. Ankomst til Ruten var jo også lidt senere end normalt, men der blev da tid til en kort tur næsten ud til Langtjønnå med Freja og Ole som guider. 7 km på 1:40 time og 200 højdemeter.

12. september:

Via Øvre Dalsætra og Brennsætra til Lohaugen, hvor vi nød udsigten. Så ad den stejle sti nedad til Espedalen Fjellkirke og Gravholmen samt Verket, hvor Arthur fortalte og viste rundt Efter at have budt på kaffe og vafler. Vi fortsatte ad Venlivegen rundt om Breidsjøen og via Veslevollen til opstigningen mod Ruten. En dejlig tur på godt 18 km og 440 højdemeter.

13. september:

I dag regnede det noget, så vi afkortede den programsatte tur og gik i stedet ned til Veslevollen og videre mod Espefossen, som vi så fra begge sider af fossen i dag, og så fik vi endda et glimt af vandstæren (fossekarlen), da vi holdt pause ved nordbredden af fossen. Vi holdt frokosthvil med udsigt over Olstappen og besøgte Elgtårnet på hjemvejen. 13 km og 300 højdemeter.

14. september:

I dag var det den mest krævende tur: op på Ruten Toppen ad Peer Gynt Stien. Derfra ned til Bingsnu og tilbage til Fjellstuen gennem landskabet. I alt 17 km og 700 højdemeter tilbagelagt på ca. 5 timers vandretid excl. pauserne. Ruten Toppen var som altid flot og vindblæst, så vi søgte ned i læ på toppens østside for at nyde vores madpakker.

15. september:

I dag skulle vi ikke gå så meget. Vi kørte med bus til parkeringspladsen nedenfor kobberminen fra Frederik III's tid og gik de ca. 140 m op til Veslegruva og ned igen. Arthur fortalte meget indlevet om perioderne med minedrift dels på initiativ af statholderen Ulrik Frederik Gyldenløve, som udvandt kobber, og dels de senere perio-

der, hvor englændere udvandt tin.

Tilbage i bussen blev vi kørt til Helvete, hvor vi spiste frokost under halvtaget og kunne kigge ind i en af de små hytter før nedstigningen til Helvete - 80 krævende meter nedad trapper og stejle skråninger med stakitter, man kan klamre sig til i nødvendigt omfang, og 80 højdemeter op igen. Derpå nød vi kaffen i caféen, før turen gik hjemad med bussen.

Hjemme om eftermiddagen bød Ole på endnu en kort tur i nærområdet, men jeg havde bestilt plads i vildmarksbadet, så det blev til en times tid i det 38° varme vand!

16. september:

I dag havde vi igen en kongeetape på programmet: ned over vandet ved Veslevollen og op-op-op til Fredriksætra og efter et hvil her op ad den stejle stigning til Tjønnhøtjønna. Derfra gik det mere gelinde jævnt nedad til DNT-hytten Storhøliseter, hvor vi blev afhentet med bus. Dagens strabadser: 14 km og 520 m opad og 450 m nedad – bravo!

17. september:

I dag blev Rundhø besteget – nok en gang var der koldt på toppen, men flotte udsigter i alle retninger. Vi startede op ad sommerstien til Øvre Dalsætra og fortsatte op gennem skoven og over åbent land til Rundhø. På tilbagevejen gik vi via Rythaugen til Peer Gynt Stien og kom forbi årstalsfyrrer og gætte-gåde-stien inden vi var helt hjemme igen. Ca. 16 km og 450 højdemeter var dagens måling.

18. september:

Så er dette års vandreuge allerede forbi, og kl. 9 skal vi med bus tilbage til Oslo og med båden til Frederikshavn, henholdsvis København.

Vi har haft en dejlig uge med skønne landskaber og venskaber på pragtfulde Ruten Fjellstue, så vi kommer nok igen næste år!

Fjeldets farverige efterår på vej mod Storhøliseter

Klip fra min hundebog juli til september 2022

Tekst Freja. Foto Arthur

Min gode ven og plageånd Ole er kommet igen - det er fjerde gang i år. Han kunne egentlig lige så godt bo her - jeg skulle så bare have en lidt større hundekurv.

Vi har gået den første tur og talt lidt om hundelivet, hentet et par pinde, og hvad der nu ellers morer ham.

Mandag 12. september

Jeg havde ligget og ventet hele dagen, så jeg blev vildt glad, da de kom hjem fra turen rundt om Breidsjøen - så skulle vi "ut på tur". Desværre havde jeg glemt at se på vejrudsigten - det blev regnvejr. Mærkeligt nok kalder menneskene regnvejr og blæst for hundevær - det er slet ikke noget for hunde, så vi gik hurtigt hjem igen.

Tirsdag 13. september

I dag gik de ned langs Espe og så Espefossen fra begge sider. Og nede ved Ramstjønna serverede Arthur vafler med rømme og jordgubbar - der havde jeg gerne været med. Og imens lavede en fossekal (vandstær) opvisning nede i elven, har jeg hørt. Det er vores nationalfugl.

Da de kom tilbage til fjeldstuen, vil min plageånd gå en tur med mig, men jeg havde desværre ikke tid, fordi jeg skulle i bad og have sat mit hår.

Onsdag 14. september

Den dag var vi på Ruten toppen i koldt og blæsende vejr - godt at jeg har pels. På vejen ned gik vi til Bingsbu, og over os fløj en kongeørn - så kan man godt blive lidt nervøs, og så er det godt at være i snor.

Torsdag 15. september

Hviledag, ZZZZZ...

Fredag 16. september

Vi gik til Fredriksætra og videre op over den stejle opstigning til kanten. Der var de flotteste røde farver, og der kom kongeørnene igen - 2 gange. Måske har den opdaget mig. Vi fortsatte til Storhøliseter, og der var der heldigvis en bus til at køre os hjem. Selvom jeg er en dame i sin bedste alder og i god form, er det alligevel for langt at gå hjem.

Lørdag 17. september

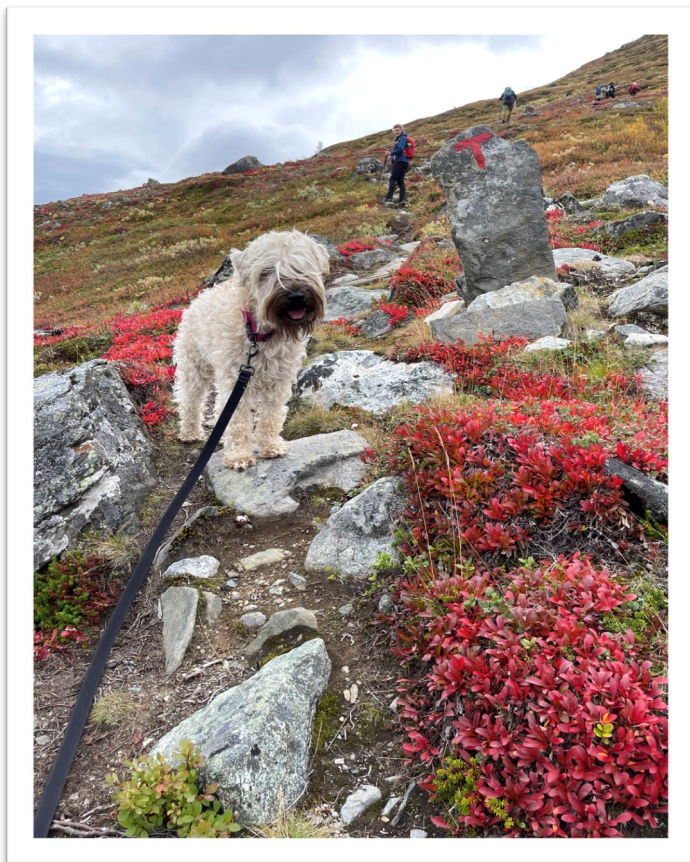
Vi var på Rundhø. Det er også en flot tur. Jeg var ikke med på den

sidste del, hvor de så Årstalsfyren og gik på huldrestien med spørgsmål fra norske børneeventyr. Havde jeg været med, kunne jeg have hjulpet med at svare.

KL. 18.30 skulle de alle sammen have en drink, og jeg ville da også gerne være med til afslutningen. Heldigvis kan jeg finde ud af at åbne døren, så jeg listede ind i pejsestuen og gemte mig under bænken, så Arthur ikke kunne se mig.

Det var hyggeligt at ligge der og høre, hvor glade de havde været for ugen – jeg har også gået i spidsen det meste af tiden.

VUF Freja.

Oversat fra hundenorsk af Ole Bertelsen

RUTEN FJELLSTUE

SOMMERFERIE PÅ NORSK FJELLSTUE

VANDREFERIJE MED TURLEDER 16 - 23 JULI 2023

Bli med Ole Bertelsen fra Dansk Vandrelaug og Arthur på Ruten Fjellstue ut på flotte og varierte dagsturer i Espedalen. Det blir både vandring i høfjell og skog, og dere lærer om Espedalens spennende historie gjennom flere tusen år.

Under oppholdet bor dere på Ruten Fjellstue.

Det er mulig å delta på fellestransport fra København.

PRIS PR PERSON:

NOK 8.995,- I DOBBELTROM

NOK 9.695,- I ENKELTROM

INKLUDERT OPPHOLD MED

TURPENSIJON OG GUIDE.

WWW.RUTEN.NO - POST@RUTEN.NO

Transport til og fra fjeldstuen

Tekst Therese Vedel

Der er to muligheter, enten med båd fra København til Oslo, eller fly fra Kastrup til Gardermoen. Videre reise med tog til Vinstra og bus til Dalseter Høfjelds Hotel. Reisetidene finnes hos DFDS eller SAS og på www.rutereise.no eller på fjeldstuens hjemmeside: www.ruten.no og sørg for god tidsmarginen på Gardermoen.

Hvis du ønsker fælles transport med Oslobåden og bus til fjeldstuen, vil Ole Bertelsen gerne hjelpe med det.

Ole Bertelsen: Mail: obertelsen1@outlook.dk, mobil: 60144625